

23.10.2024

Ministeriöt ja virastot

Korkeakouluopiskelijoiden harjoittelu valtiolla vuonna 2025

Valtio on jo hyvin pitkään tarjonnut suuren määrän arvokkaita harjoittelupaikkoja eri alojen opiskelijoille ja se on tavoitteenamme edelleen. Onnistunut harjoittelu-yhteistyö on tehokas tapa esitellä valtion työpaikkoja ja vahvistaa niiden positiivista työnantajakuvaa opiskelijoiden keskuudessa. Valtiovarainministeriö (VM) pyytää toimintayksiköitä panostamaan jälleen siihen, että valtionhallinnosta löytyy myös ensi vuonna runsaasti tarkoituksenmukaisia ja lisäarvoa luovia harjoittelupaikkoja.

Mikäs sinua innosti harjoittelussa erityisesti?¹

- *"Minulle annettiin paljon vastuuta, tunsin itseni merkitykselliseksi."*
- *"Ensimmäinen oman alani työpaikka. Itseä aidosti kiinnostava työ kannustaa oppimaan uutta jatkuvasti."*

Harjoittelijat arvostavat yhteistä perehdytystä

Digitaalinen ja ympärivuotinen Tervetuloa valtiolle –perehdytyskokonaisuus eOppivassa auttaa virastoja myös harjoittelijoiden perehdytyksessä. Kokonaisuuden tuottaa HAUS laajassa yhteistyössä virastokentän kanssa.²

Yhteinen perehdytyskokonaisuus on onnistunut osallistujien antaman palautteen mukaan hyvin. Kiitos siitä kuuluu teille kaikille! Yhteinen perehdytys ei olisi onnistunut ilman aktiivisten virkamieskollegoiden ja virastojen apua.

- *"Tosi hyvä paketti. Ensimmäisinä päivinä, jos joku ei ehtinyt auttamaan tai perehdyttämään niin oli hyvä, että oli tuo eOppiva."*
- *"Yhteiset virastoesittelyt olivat mielenkiintoisia ja osallistuin niihin aina kun pääsin. Yhteinen perehdytys antoi vakaan pohjan mitä kasvattaa."*
- *"HAUSin perehdytys oli ehdottomasti yksi harjoitteluni helmiä."*

¹ Kirjeen siteeraukset ovat lainauksia heinä-syyskuussa 2023 harjoitteluaan päättäneiden henkilöiden vastauksista pilotoinnissa olleeseen valtion yhteiseen lähtökyselyyn. Lähtökyselypilottiin saatiin yhteensä 98 vastausta.

² Virastoesittelyiden ja muiden "live-osuuksien" toteuttaminen edellyttää virastojen osallistumista kustannuksiin. Kyseessä on hyvin edullinen in-house-hinta, jolla katetaan HAUSissa tehtävä työ. Vuonna 2024 live-osuudet olivat avoimia valtion kaikille harjoittelijoille, riippumatta siitä osallistuiko virasto kustannuksiin. Jotta näin voi olla myös vuonna 2025, tulee aiempaa useamman viraston osallistua kustannuksiin. Lisätietoa: Leena Larsio-Varsani, HAUS sekä artikkelit [Valtion yhteinen perehdytysohjelma jatkuu virastojen ja HAUSin yhteistyönä \(HAUS.fi\)](#) ja [Me perehdytämme yhdessä \(Valtiolla.fi\)](#)

Kiinnitetään erityistä huomiota näihin

- **Tavoitteet, ohjaus ja riittävä palaute:** On tärkeää, että ohjaaja tai esihenkilö keskustelee harjoittelijan kanssa harjoittelun tavoitteista. On myös varmistettava, että harjoittelija saa riittävästi ohjausta ja palautetta työskentelystään koko palvelussuhteensa ajan.³
  - *”Onnistumisessa ratkaisevia tekijöitä olivat tiivis kontaktin pitäminen ohjaajien kanssa, mielenkiintoiset työtehtävät joihin sain tarpeeksi tukea ja yleinen harjoittelijoita kannustava ilmapiiri laajemmin koko osastolla.”*
  - *”Minua mietitytti hybridi ja etätyöskentely. Työpaikalla ei ole ketään, ja työkaverit jäävät etäisiksi. Miksi tulla töihin, kun voisin siirrellä hiirtä ruudulla sängynpohjaltakin? Tätäkö tulevaisuuden työpaikka on? Nimiä ruudulla eikä mitään kontaktia.”*
- **Aktiivinen hakijaviestintä:** Erityistä huomiota tulee edelleen kiinnittää huolelliseen ja hakijaystävälliseen viestintään. Ajantasainen viestintä kuuluu harjoittelijahakuihin ja [ohje/suositus hakijaviestinnästä \(VM, 2021\)](#) auttaa myös niissä.
- **Harjoittelupaikkoja myös Suomessa opiskeleville ulkomaalaisille opiskelijoille sekä ulkomailla opiskeleville suomalaisille:** Suomessa opiskelevien ulkomaalaisten sekä maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden harjoittelutilanne on heikko. Yhteisenä tavoitteenamme tulee olla, että myös valtion työpaikoilta löytyy harjoittelutehtäviä opiskelijoille, jotka eivät osaa suomea/ruotsia lainkaan tai osaavat niitä puutteellisesti. Harjoittelupaikkoja tarvitsevat myös ulkomailla opiskelevat suomalaiset opiskelijat. Samalla on tärkeää edistää laajemminkin monimuotoisuuden toteutumista myös harjoittelijavalinnoissa.⁴

Yleistä harjoittelusta ja harjoittelijoiden palvelussuhteesta

Harjoittelijoiksi valtiolle hakeutuu pääasiallisesti yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opiskelijoita. Harjoittelukäytännöt ja koulutuksen rakenne vaihtelevat paljon eri koulutusalojen kesken. Aarresaari.net keskittyy yliopisto-opiskelijoiden harjoitteluihin. Ammattikorkeakouluilla ei ole vastaavaa palvelukeskittymää.

- Harjoittelijat otetaan määräaikaiseen palvelussuhteeseen (virka- tai työsuhde). Määräaikaisuuden perusteena on harjoittelu ja nimitettävän tulee olla opiskelija. Harjoittelu saa kestää korkeintaan 6 kk (vrt. Tahtin ilmoitusohje, liite 1).

³ Lähtökyselypilotin vastausten perusteella selkeimmiksi parannuskohteiksemme nousevat harjoittelun tavoitteet sekä riittävä ohjaus ja palaute, tosin pääosa vastaajista oli niihin tyytyväisiä. Myös vastaajien antamat kokonaisarvosanat harjoittelulle kertovat onnistumisasteen olevan hyvä, sillä 33 % vastaajista antoi harjoittelulle parhaan arvosanan (5) ja 54 % toiseksi parhaan (4). Kukaan ei antanut huonointa arvosanaa (1).

Valtion uusi henkilöstötutkimuksen järjestelmä (Tutka) tarjoaa valtion virastojen käyttöön yhteisen kaikille henkilöstöryhmille soveltuvan lähtökyselyn. Ottamalla kyselyn käyttöön virasto saa koottua tietoa myös harjoittelijoiden kokemuksista. Oman viraston tuloksia voi datamäärän kasvaessa verrata myös valtiotason dataan. Tämä auttaa hahmottamaan toteutuneiden harjoittelujen vahvuuksia ja kehittämiskohteita.

⁴ [Ohjeessa virantäytössä noudatettavista periaatteista](#) suositellaan ns. monimuotoisuuslausekkeen käyttämistä hakuilmoituksessa, esim. *Toivomme hakijoiksi eri ikäisiä ja eri sukupuolia olevia henkilöitä sekä kieli-, kulttuuri- tai muihin vähemmistöihin kuuluvia henkilöitä.*

- Mikäli virasto maksaa palkan kokonaan itse, voi se valita harjoittelijaksi myös ulkomailla opiskelevan henkilön.
- Virasto voi palkata opiskelijoita myös muulla kuin harjoitteluperusteella määräaikaiseen palvelussuhteeseen. Yleensä syynä on työn luonne tai sijaisuus, ja palkka määräytyy viraston palkkausperusteiden mukaisesti.

Harjoittelun kustannuksista

Opiskelijoille harjoittelukokemuksen saaminen on arvokasta. On tärkeää, että virastot tarjoavat mahdollisuuksiensa mukaan harjoittelupaikkoja ilman yliopiston maksamaa tukeakin.

- Valtiokokonaisuuden tasolla periaatteena on, että harjoittelusta maksetaan opiskelijalle riittävä korvaus. Tehtävästä ja opintojen vaiheesta riippuen palkan tulisi olla vähintään 1.400–2.000 e/kk.
- Lähtökohtana siis on, että harjoittelu valtiolla on palkallista. Poikkeuksena voi olla pakollinen tutkintoon kuuluva harjoittelu, joka ei muuten ole järjestettävissä.

Harjoittelijoiden hakuprosessista

Harjoittelupaikkatarjouksia yliopisto-opiskelijoille voi jättää Aarresaari.net-palvelussa ympäri vuoden ja ne voi halutessaan kohdistaa tietyille yliopistolle. Yliopistojen työelämä- ja urapalveluiden ohjekirje on kirjeen liitteenä.

Huomioi myös nämä:

- Ammattikorkeakoulujen opiskelijoille harjoittelupaikkoja voi tarjota mm. koulujen omilla nettisivustoilla.
- Harjoittelupaikasta voi ilmoittaa myös Valtiolle.fi –järjestelmässä. Tällöin on huomioitava, että kyse on normaalista julkisesta hakumenettelystä eikä hakuilmoituksessa voida edellyttää hakijan olevan opiskelijana tietyssä oppilaitoksessa (AVI:n tarkastuskertomus ESAVI/13190/05.13.02.00/2018).
- Saadakseen toivottua osaamista, viraston tulee muotoilla odotukset opiskelijan osaamiselle Valtiolle.fi-hakulomakkeen *Hakijalta odotamme* –kohdassa. Samaan kohtaan on tarpeen kirjoittaa lause *Hakijan tulee olla opiskelija*. Näin kaikki hakuilmoituksen lukevat työnhakijat näkevät paikan olevan suunnattu opiskelijalle eikä esim. vastavalmistunut henkilö voi tulla huomioiduksi kyseisessä valinnassa.
- Valtiolle.fi –hakuilmoituksessa ei ole lupa käyttää lausetta *Harjoittelupaikka täytetään heti sopivan henkilön löydyttyä*.
- Myös niissä rekrytoinneissa, joita virasto ei hoida Valtiolle.fi-järjestelmän avulla, tulee sen varmistaa, että nimityspäätös perustellaan ja että asiakirjat arkistoidaan viraston tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti.

Lopuksi

Huolellinen suunnittelu mahdollistaa harjoittelun onnistumisen. Suunnittelun avuksi on laadittu liitteenä oleva vinkkilista.

- *"En haluaisi toisaalta kyllä lähteä täältä pois, ja olisi mukava palata uudelleen :)"*
- *"Harjoittelu todella herätti mielenkiintoni valtion mahdollisena työnantajana."*

Lisätietoja antaa Marjaana Laine, etunimi.sukunimi(at)gov.fi, puh. 02955 30304.

Osastopäällikkö

Katju Holkeri

Neuvotteleva virkamies

Marjaana Laine

Liitteet

Harjoittelijan määritelmä Tahti-järjestelmässä (liite 1)
Aarresaaren kirje: Yliopisto-opiskelijan työharjoittelu (liite 2)
Vinkkejä harjoittelun toteutukseen (liite 3)

Jakelu

Ministeriöt ja virastot, *pyydetään jakamaan eteenpäin toimintayksiköille tarvittaessa*

Tiedoksi

Työnantajakuvan yhteishenkilöverkosto
Palkeet
Aarresaari-verkosto

VN/29982/2024-VM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: